



Versterk de digitale soevereiniteit

Wacht niet langer en stap over
naar de soevereine cloud

Samenvatting

- Onze samenleving en economie zijn sterk afhankelijk van digitalisering.
- Door geopolitieke spanningen willen organisaties digitaal onafhankelijker worden van buitenlandse, niet-Europese aanbieders. Ook voor de overheid is dat belangrijk.
- De overheid werkt daarom aan digitale autonomie en digitale soevereiniteit.
- Hiervoor zijn IT-oplossingen nodig, zoals een soevereine cloudoplossing.
- Daarbij is controle op drie niveaus essentieel: juridisch, geografisch en operationeel.
- Centric biedt een soevereine cloud met controle op deze drie niveaus. Alle Centricapplicaties zijn in 2026 in deze cloud beschikbaar.
- Deze soevereine cloud wordt onderdeel van een breder aanbod van oplossingen die de digitale autonomie en soevereiniteit versterken. Zoals een soevereine werkplek. Centric en Uniserver nemen het initiatief voor de ontwikkeling van een ecosysteem van Europese partijen, die samen deze oplossingen ontwikkelen.
- Dit position paper gaat over de soevereine cloud die Centric en Uniserver aanbieden voor de Centricapplicaties. Ons brede aanbod voor digitale soevereiniteit, waaronder een soevereine werkplek, lichten we toe in een white paper dat binnenkort verschijnt.



Inleiding

Onze maatschappij is sterk gedigitaliseerd. We zijn als samenleving en economie afhankelijk van digitale oplossingen. Data wordt niet voor niets 'het nieuwe goud' genoemd. Voor organisaties – en dat geldt zeker voor overheidsorganisaties – staan gegevensbeveiliging en naleving van regelgeving in het hart van het IT-beleid. Dat beleid wordt beïnvloed door (Europese) wetgeving en geopolitieke ontwikkelingen. Als antwoord daarop zoeken organisaties naar oplossingen die maximale controle over data garanderen en risico's op het gebied van toegang, regelgeving en compliance wegnemen. De oplossing: een soevereine cloud.

Het is een publiek geheim dat Nederland en Europa sterk afhankelijk zijn van de clouddiensten van met name Amerikaanse bedrijven. Dat kan leiden tot verlies van controle over gegevens; buitenlandse mogelijkheden kunnen daar eventueel toegang toe krijgen. Denk aan de Amerikaanse Cloud Act die toegang tot data mogelijk maakt voor Amerikaanse autoriteiten. Het zijn deze overwegingen die de beweging naar de soevereine cloud in gang hebben gezet.

“De focus van clouddiensten lag – terecht – sterk op privacy, op de bescherming van persoonsgegevens. Onze publieke cloud garandeert die privacy. Maar geopolitieke ontwikkelingen en toenemende cyberdreigingen leiden ertoe dat soevereiniteit net zo belangrijk is geworden. Als er wat gebeurt moet je op jezelf kunnen staan, zelf aan de knoppen zitten. Dat moet je organiseren; en dat kan met de soevereine cloud.”

Leen Blom, CTO Centric Digitale Overheid

Wat is een soevereine cloud

Een soevereine cloud is een cloud waarin data 100% in eigen beheer wordt gecontroleerd, beheerd en bewaakt op Nederlandse bodem. Deze cloud voldoet volledig aan de nationale wet- en regelgeving over privacy en dataopslag. Een soevereine cloud biedt drie vormen van controle: geografisch, juridisch en operationeel.

KENMERKEN VAN DE SOEVEREINE CLOUD

- ▶ **Naleving van regelgeving:** voor organisaties die met persoonlijke gegevens werken is het cruciaal om te voldoen aan de AVG en andere regelgeving. Het gebruik van een soevereine cloud garandeert dat gegevensbeheer en -opslag voldoen aan strikte wettelijke vereisten.
- ▶ **Bescherming tegen cyberdreigingen:** een soevereine cloud biedt versterkte beveiligingslagen, inclusief encryptie en toegangscontrole, om gevoelige informatie te beschermen. Met de toename van cyberaanvallen en datalekken wordt dat steeds belangrijker.
- ▶ **Controle en transparantie:** organisaties hebben volledige controle over wie toegang heeft tot hun gegevens en hoe deze worden verwerkt.

“Een van de speerpunten in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie is dat de overheid haar digitale weerbaarheid en digitale autonomie moet versterken. We zien dat dit overheidsbreed wordt omarmd. Overheidsorganisaties eisen dat hun data binnen de EU blijft en het rijksbrede cloudbeleid lijkt daar op voor te sorteren.”

Ron Bartels, programmamanager strategie Centric Digitale Overheid

Het verschil tussen een publieke, private en soevereine cloud

Veel organisaties werken met hybride oplossingen als het gaat om hun IT-infrastructuur. Overheden zijn al een aantal jaren bezig met de transitie van on-premise (met de systemen in een eigen datacenter) naar oplossingen die ze afnemen vanuit de cloud (als SaaS-oplossingen). Daar zijn verschillende modellen voor. Grofweg gezien is er een onderscheid te maken tussen een publieke, een private en een soevereine cloud. Bepalend zijn welke partij de cloud beheert, waar de data staat en hoeveel controle de organisatie heeft over de eigen data en systemen. Een korte uitleg:

PUBLIEKE CLOUD

- **Wat is het?** Diensten van een externe provider, gedeelde infrastructuur. Voorbeelden: AWS, Microsoft Azure, Google Cloud.
- **Eigendom & beheer:** Bij de provider.
- **Voordelen:** Snel opschalen, betalen naar gebruik en een groot aanbod van diensten.
- **Nadelen:** Minder directe controle; data kan in meerdere (ook niet-Europese) regio's staan waardoor je juridische risico's loopt.
- **Wanneer kies je dit?** Voor standaard workloads, snelle innovatie, kostenflexibiliteit.

PRIVATE CLOUD

- **Wat is het?** Cloudomgeving exclusief voor één organisatie, on-premise of bij een (managed) hostingpartner.
- **Eigendom & beheer:** Bij de klant of de hostingpartner.
- **Voordelen:** Meer controle, maatwerk security, eenvoudiger segmentatie; data-locatie beter te sturen.
- **Nadelen:** Duurder in opzet en beheer; minder snel mee met de nieuwste clouddiensten; minder flexibel.
- **Wanneer kies je dit?** Voor kritieke systemen, legacy-integraties, strikte compliance of wanneer netwerkscheiding vereist is.

SOEVEREINE CLOUD

- **Wat is het?** Cloud die expliciet data-sovereiniteit garandeert: data, toegang en beheer vallen onder een specifieke jurisdictie (bijv. EU/NL) en worden juridisch en technisch afgeschermd tegen buitenlandse toegang.
- **Eigendom & beheer:** Door een provider of consortium, maar met contractuele, organisatorische én technische waarborgen (zoals datalokalisatie, EU-support, sleutelbeheer door klant/EU-entiteit, auditability).
- **Voordelen:** Sterk voor compliance (AVG, NIS2, BIO), beperkt juridisch risico, duidelijkheid over toegang tot data.
- **Nadelen:** Vaak duurder of beperkter qua dienstaanbod dan pure publieke cloud; minder beschikbare tooling.
- **Wanneer kies je dit?** Voor kritieke processen en datasets met een hoge gevoeligheid.



Wanneer kies je voor digitale soevereiniteit?

Sommige data, infrastructuur en toepassingen hebben een hoge mate van bescherming nodig, andere niet. 'Open waar het kan, beschermen waar het moet' is de leidraad bij het nemen van de keuze voor digitale autonomie en soevereiniteit.

Kort gezegd zijn in veel organisaties vier niveaus te onderscheiden als het gaat om infrastructuur, toepassingen en data:

1. *Publiek toegankelijke infrastructuur en toepassingen*
2. *Vertrouwelijke infrastructuur en toepassingen*
3. *Kritieke infrastructuur en toepassingen*
4. *Zeer gevoelige infrastructuur en toepassingen*

Deze niveaus zijn te combineren met een set van toetsingscriteria. Zoals AVG-compliance, hosting binnen Nederlandse datacenters, schaalbaarheid, en weerbaarheid tegen geopolitieke risico's. Een combinatie van het niveau van gevoeligheid van de infrastructuur met deze criteria, geeft richting bij de keuze voor een soevereine, publieke of private cloud.

Ons aanbod: een soevereine cloud

Centric is bezig met een SaaS-transitie voor de eigen applicaties. Klanten gingen en gaan over van on-premise naar de publieke cloud. Centric voegt daar nu het aanbod van een soevereine cloud aan toe. In de loop van 2026 zullen alle Centricapplicaties beschikbaar zijn vanuit de soevereine cloud.

“Onze huidige publieke cloud is volledig compliant aan alle regelgeving. De data zijn er veilig en de toegang is streng gecontroleerd. Meer dan honderd Nederlandse gemeenten werken succesvol op ons SaaS-platform in de publieke cloud en profiteren van de schaalvoordelen die dat biedt. We breiden dit uit met een soevereine cloud om te voldoen aan de vraag naar digitale soevereiniteit.”

Maarten Hillenaar, directeur corporate development Centric

PARTNERSCHAP MET UNISERVER

Om een soevereine cloud aan te kunnen bieden aan Nederlandse overheidsorganisaties is Centric een partnership aangegaan met het Nederlandse Uniserver. Daarmee hebben we een partij aan boord die over bewezen kwaliteit en expertise beschikt, en over alle benodigde certificeringen. Met Uniserver kunnen we voldoen aan de groeiende vraag naar soevereine clouddiensten. Soevereine clouddiensten die zekerheid bieden over waar gegevens staan en wie daar toegang toe heeft.

Data in de Centric soevereine cloud wordt uitsluitend opgeslagen in Nederlandse datacenters, buiten het bereik van buitenlandse wetgeving. Alle oplossingen voldoen aan de AVG en sluiten aan op de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, met een focus op transparantie en controle over data.

Gegevens worden uitsluitend beheerd en verwerkt door lokale medewerkers die allen over de juiste

bevoegdheden beschikken. Dat gebeurt voor 100% volgens zowel de EU- als de Nederlandse regelgeving. Daarmee bieden we de zekerheid dat gegevens worden behandeld in overeenstemming met de specifieke wettelijke vereisten van Nederland en de Europese Unie.

DE CENTRIC SOEVEREINE CLOUD IN VOGELVLUCHT

- **US Cloud Act-proof:** de soevereine cloud van Centric valt volledig onder Nederlandse en EU-wetgeving.
- **AVG:** de soevereine cloud van Centric is volledig AVG-compliant.
- **Datacenters:** data wordt uitsluitend opgeslagen in Nederlandse datacenters.
- **Security-certificering:** NEN7510, ISO 27001, ISEA3000 en SOC2.
- **Juridische zekerheid:** geen toegang voor buitenlandse inlichtingendiensten.
- **Digitale veiligheid:** volgt NIS2 en voorbereidingen voor EUCS-certificering.

“Centric wil uiteraard de beste ICT-dienstverlening bieden aan haar klanten. Daartoe selecteren we partners die ‘best in class’ zijn in hun vakgebied. Uniserver is dat voor de soevereine cloud.”

Leen Blom, CTO Centric Digitale Overheid



Hoe verloopt de transitie voor onze klanten?

De Centric soevereine cloud komt in 2026 beschikbaar. De applicaties blijven naadloos werken, klanten hoeven niets te wijzigen in de functionaliteit die ze gebruiken. Voor overheden die hun software gebruiken vanuit het datacenter van Centric (in de private cloud) verandert er weinig. Applicaties die nu draaien in de publieke cloud en worden afgenomen als SaaS, worden overgezet naar de nieuwe soevereine cloud.

Uiteraard begeleiden we onze klanten bij alle stappen in deze transformatie. Ook het Centric Dataplatform, waarmee SaaS-data beschikbaar wordt gesteld, is in 2026 binnen de soevereine cloud beschikbaar. Als klanten starten met het gebruiken van onze SaaS-diensten, dan profiteren ze nu al van snelle implementatie en digitale innovaties. We bieden hen gegarandeerde migratiemogelijkheden naar de soevereine cloud. Zij kunnen naadloos en snel overstappen op de volledig Nederlandse cloud en daarmee hun digitale soevereiniteit borgen.

Naar een soevereine cloud én werkplek

Het onderbrengen van de Centricapplicaties in de soevereine cloud is een eerste stap in het ondersteunen van de overheid bij haar ambitie voor meer digitale autonomie en soevereiniteit. Maar we gaan verder. Want wij geloven dat de overheid gebaat is bij een breder aanbod van IT-oplossingen die digitale autonomie en soevereiniteit borgen.

Daarom nemen Centric en Uniserver als Nederlandse marktpartijen het voortouw in het vormen van een Europees ecosysteem voor autonome en soevereine digitale oplossingen. In een publiek-private samenwerking, met andere marktpartijen én overheden.

De ondertekening van de intentieverklaring met softwareontwikkelaar Nextcloud past hierbij. Met de expertise van Nextcloud bieden we straks niet alleen een soevereine cloud, maar ook een soevereine werkplek. Op deze manier bouwen we stap voor stap aan een ecosysteem voor autonome en soevereine digitale oplossingen.

"Ik verwacht dat het normenkader rond soevereine clouds in de toekomst verder wordt uitgebreid, bijvoorbeeld binnen de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dan is het heel goed dat je als leverancier kunt aantonen dat je voldoet aan de relevante standaarden. Centric en Uniserver kunnen dat."

Ron Bartels, programmamanager strategie Centric Digitale Overheid

Ons advies

Wij adviseren overheidsorganisaties om zich te verdiepen in de consequenties van de huidige geopolitieke ontwikkelingen in relatie tot het gebruik van publieke cloudvoorzieningen. Welke data, infrastructuur en toepassingen kunnen in de publieke cloud blijven en waar is het beter of noodzakelijk om over te gaan naar een private of een soevereine cloud?

Die keuze wordt nu vaak niet expliciet gemaakt. Terwijl de risico's groot zijn. Wacht niet langer en kies de cloud die past bij de mate van controle die gewenst of vereist is. De soevereine cloud is beschikbaar. Daar komen op korte termijn meer IT-oplossingen bij, die overheidsorganisaties helpen bij het realiseren van meer digitale autonomie en digitale soevereiniteit.

MEER INFORMATIE

Centric Digitale Overheid

Afdeling Marketing

Postbus 338

2800 AH GOUDA

M: pss.marketing@centric.eu

M: centric.digitale.overheid.sales.algemeen@centric.eu